

תקיפות בחוף הסורי – מבוא

רקע כללי

בלילה הרביעי למלחמה חל שינוי בדרך הפעלתו של חיל הים בזירת הים התיכון. עד מועד זה תקף חיל הים הישראלי את האויב במבואות בסיסיו ובקרבות בים הפתוח טיבע את כל כלי השייט שפעלו נגדו, בכך השיג עליונות ושליטה בזירת הים התיכון. עקב המצב בחזית הגולן ותקיפת שדה התעופה ברמת דוד בטילי קרקע-קרקע מדגם "פרוג", הוחלט ביום השלישי לחימה לתקוף, בעיקר באמצעות חיל האוויר, מטרות אסטרטגיות בסוריה. חיל הים תרם את חלקו ופתח באותו לילה בסדרת תקיפות מהים על מטרות אסטרטגיות בהפגיזו את חופי האויב. המטרות להפגזה היו מאגרי דלק ומתקני נמל. במהלך פעולות אלו קיווה החיל להשמיד את יתרת הסטי"לים הסוריים אשר הוערך כי יצאו להגן על חופיהם.

זירה

בסיסי הצי הסורי פזורים היו לאורך כל החוף הסורי הארוך. הצפוני שבהם "מינת אל ביידה" שימש כנמל בלעדי לשרות הצי והיווה את הבסיס העיקרי בו התרכזו המפקדה ומתקני התחזוקה ובו התבססו רק כלי השייט קטנים. בנמל העיקרי של סוריה באותה תקופה, נמל "לטקיה" קיים הצי הסורי בסיס ובו רוכזו ספינות הטילים והמקשות, בנמל "טרטוס" בדרום המדינה שהיה עדיין בשלבי פיתוח באותה תקופה, קיים היה בסיס קדמי של הצי הסורי ומעגן "בניאס" הנמצא בחצי הדרך בין לטקיה וטרטוס שימש כמסוף לקו צינור הנפט מקירקוק שבעיראק וכמאגר דלק. עם פרוץ פעולות האיבה, הכריזו מצרים וסוריה על רצועת מים בים התיכון ממערב לחופי ישראל וסוריה ומצפון למצרים כעל אזור לחימה שבו שהיית כלי השייט נייטרליים הנה באחריותם הבלעדית של בעליו.

להלן קטע מדבריו של מפקד חיל הים דאז האלוף ביני תלם:

"...חפשנו את האויב בים ובמקרים רבים השמדנו אותו. בכל מיני טריקים משכנו אותו אלינו וחשפנו אותו לאש שלנו... הגענו לשלב הבא בו התחבא האויב בנמליו. בשלב זה ניסינו אנחנו להיכנס לתוך הנמלים.

כשנמשכה המלחמה וגברו הלחצים על צה"ל, הצעתי במטכ"ל שנסיע לכוחות צה"ל על ידי פגיעות במטרות כלכליות. בשלב מסוים של המלחמה התברר ששתי חטיבות סוריות יושבות על קו החוף באזור לטקיה, באניס וטריפולי. אז פנו אליי ואמרו: "עשה מאמץ שלא יוציאו מהכוח הזה שום דבר". כאן נכנס אלמנט חדש ללחימה שלנו – סיוע לצה"ל. משימתנו החדשה הייתה ריתוק ומשימה זו בהחלט הגיעה לממדים רציניים".

(האלוף בנימין תלם, בכנס לוחמים ב - 31 באוקטובר 1973)